

**LATVIJAS REPUBLIKA
VENTSPILS NOVADA BĀRIŅTIESA**

„Dzintarkalni”, Tārgales pagasts, Ventspils novads, LV- 3621, tālr.63620507, e-pasts:sandra.jurcika@ventspilsnd.lv

Ventspils novada bāriņtiesas pārskats par darbu 2019.gadā

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu, bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskatu par savu darbību.

Bāriņtiesas kompetencē ir izskatīt lietas un pieņemt lēmumus par vecāku aizgādības tiesību pārtraukšanu vai atjaunošanu, bez vecāku gādības palikušu bērnu ārpusģimenes aprūpi (aizbildnību, audžuģimeni, ievietošanu iestādē), aizgādņa iecelšanu personām ar ierobežotu rīcībspēju vai mantojumam, bērnu mantu, domstarpību izšķiršanu vecāku starpā vai starp vecākiem un bērniem, bērnu interešu pārstāvību tiesā izšķiramajās lietās, kā arī apliecinājuma izdarīšana un citu uzdevumu pildīšana.

2019.gadā Ventspils novada bāriņtiesas lietvedībā bija 110 aktīvas lietas, 2019.gadā ierosinātas 44 lietas.

Ventspils novada bāriņtiesa 2019. gadā par 10 ģimenēm (23 bērni), kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana, informējusi pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju.

Bērnu aizgādības tiesību pārtraukšana, atjaunošana, atņemšana

Bērnu aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bāriņtiesa konstatē kādu no Civillikuma 203.pantā un Bāriņtiesu likuma 22.pantā norādītajiem apstākļiem.

2019.gadā Ventspils novada bāriņtiesa aizgādības tiesības pārtraukusi 4 personām, no tām 2 tēviem un 2 mātēm. Minēto personu aizgādībā kopā bija 4 bērni.

Visos gadījumos, kad tiek pārtrauktas aizgādības tiesības bāriņtiesa par pieņemto lēmumu ir informējusi sociālo dienestu, lūdzot sniegt palīdzību bērna vecākiem, lai veicinātu bērnu atgriešanos ģimenē.

2019.gadā 1 bērna pārtrauktās aizgādības tiesības Ventspils novada bāriņtiesa atjaunoja 1 vecākam.

Ar tiesas spriedumu 2019.gadā aizgādības tiesības atņemtas 1 personai, kuras aizgādībā bija 1 bērns.

Aizgādības tiesības ar tiesas spriedumu 2019.gadā netika atjaunotas nevienam vecākam.

Ārpusģimenes aprūpe

Gadījumos, kad bērns ir palicis bez vecāku gādības (bērna vecāki miruši, ilgstošas slimības dēļ lūguši nodrošināt bērnam ārpusģimenes aprūpi, vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības) bāriņtiesa lemj par ārpusģimenes aprūpes veida piemērošanu bērnam- aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijā.

2019.gada 31.decembrī *ārpusģimenes aprūpē atradās* 35 Ventspils novada pašvaldības bērni, no kuriem audžuģimenēs 9, aizbildņu ģimenēs 24, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā 2 bērni.

Ventspils novadā uz 2019.gada 31.decembri audžuģimenes statuss ar bāriņtiesas lēmumu piešķirts 3 audžuģimenēm. Ventspils novada *audžuģimenēs* ir ievietots 1 Ventspils novada bērns un 3 bērni no citām pašvaldībām. Ārpus Ventspils novada audžuģimenēs ievietoti 8 Ventspils novada bērni.

21 Ventspils novada bērns atrodas *aizbildnībā*. 2019.gadā aizbildnība nodibināta 4 bērniem un 2 bērnu aizbildnības lietas saņemtas pārraudzībā no citām pašvaldībām. Aizbildnības 2019.gadā izbeigusies 3 bērnam, kuri kļuvuši pilngadīgi.

2019.gadā bāriņtiesa izvērtējusi 3 personu atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai. 2 personas atzītas par piemērotām, lai varētu uzņemties aizbildņa pienākumus. Par aizbildņiem visbiežāk tiek iecelti bērnu radnieki vai bērnam emocionāli tuvi cilvēki.

Institucionālā aprūpē atrodas 2 bērni. Valsts sociālās aprūpes centra filiālē „Liepāja” aprūpi saņem 2 bērni ar smagām veselības problēmām, un šī iemesla dēļ nav iespējams šobrīd bērnam nodrošināt piemērotu audžuģimeni.

2019.gadā Ventspils novada bāriņtiesa 4 personas ir *atzinusi par adoptētājiem* un uzsākusi vēl divu personu izvērtēšanu, lai noteiktu viņu piemērotību būt par adoptētājiem.

Aizgādība

Aizgādībā esoši cilvēki ir personas, kurām ir ierobežota rīcībspēja. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, sniedz pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Kad spriedums par rīcībspējas ierobežojumu noteikšanu stāties likumīgā spēkā, bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu personai.

2019.gada 31.decembrī Ventspils novada bāriņtiesas pārraudzībā bija 33 aizgādībā esošas personas. 2 personām ar ierobežotu rīcībspēju iecelts aizgādnis. Bāriņtiesa uzrauga vai aizgādņi darbojas atbilstoši aizgādībā esošo personu interesēm.

Nepilngadīgo mantu lietu pārraudzība

Pamatojoties uz Civillikumā noteikto bez bāriņtiesas atļaujas vecāki bērnu vārdā nevar pieņemt vai atraidīt mantojumu, dāvinājumu vai kā citādi rīkoties ar bērna mantu. 2019.gadā pieņemti 11 lēmumi par atļauju bērnam iegūt īpašumu, pieņemt mantojumu, pārdot bērnam piederošu mantu. Ventspils novada bāriņtiesa veic bērna mantisko tiesību ievērošanu, pieprasot bērna vecākiem norēķinu par mantas pārvaldību, kā arī veicot bērnam piederošā nekustamā īpašuma apskati.

Citas lietas

Bāriņtiesa pieņemti lēmumumi arī citos gadījumos, piemēram, vecāku strīdos par nodokļu atvieglojumiem par bērniem, par uzvārda ieraksta maiņu bērniem, par ģimenes valsts pabalsta izmaksu personai, kura faktiski audzina bērnus, par valsts sociālo pabalstu izmaksāšanu pašam bērnam, ja viņš sasniedzis 15 gadu vecumu, par ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu saskarsmes ierobežojumiem ar vecākiem, un citi.

Ventspils novada bāriņtiesas darbinieki piedalījušies tiesas sēdēs gan Kurzemes rajona tiesā, Zemgales rajona tiesā, gan Rīgā, gan Kurzemes apgabaltiesā. Tiesas procesos Ventspils novada bāriņtiesa bijusi gan prasītājs, gan tiesas pieaicināta iestāde atzinuma un viedokļa sniegšanai. Ventspils novada bāriņtiesa piedalījies tiesas procesos par aizgādības tiesību atņemšanu un atjaunošanu, rīcībspējas ierobežojumu noteikšanu, lietās par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu pilngadīgām personām, kuras atrodas nepieskaitāmības stāvoklī izdarījušas noziedzīgus nodarījumus.

Ventspils novada bāriņtiesa pārstāvējusi 8 bērnu intereses 4 kriminālprocesos.

Veiktas bērnu un citu rīcībnespējīgo personu dzīves apstākļu pārbaudes dzīvesvietā - obligātās pārbaudes; pēc informācijas saņemšanas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem; pēc tiesu pieprasījuma; pēc policijas iestāžu pieprasījuma; pēc citu bāriņtiesu pieprasījuma, u.c. gadījumos

Pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 17.panta 4.punktu un 7.punktu tikuši izskatīti iesniegumi un sūdzības, sniegta palīdzība personām, kuras pēc palīdzības vērsušās bāriņtiesā.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 17.panta 4.daļu Ventspils novada bāriņtiesa ir sadarbojusies ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem, policijas iestādēm, Uztur līdzekļu garantijas fondu, Valsts probācijas dienestu, Tieslietu Ministriju, Labklājības ministriju, Valsts bērnu tiesību

aizsardzības inspekciju, un citām iestādēm, lai nodrošinātu bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un interešu aizstāvību.

Ir notikusi sadarbība ar ārvalstu (Anglijas, Šveices) kompetentajām iestādēm, lai nodrošinātu tur dzīvojošu Latvijas pilsoņu bērnu tiesības un intereses.

Pieņemtie lēmumi

2019.gadā bāriņtiesa pieņēmusi 70 lēmumus:

Par aizgādības tiesību pārtraukšanu, atjaunošanu	8
Par prasības celšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	1
Par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu	2
Par aizbildņa atlaišanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas	3
Par personu atbilstību aizgādņa pienākumu pildīšanai	3
Par bērna ievietošanu audžuģimenē	2
Par bērna uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē	4
Par vecāku strīdus izšķiršanu sakarā ar izglītības iestādes izvēli bērnam	1
Par adopciju bērna interesēs	1
Par personu atzīšanu par adoptētājiem	2
Par bērna nodošanu adoptētāja aprūpē	1
Par aizgādņa iecelšanu personai	2
Par aizgādņa atlaišanu no aizgādņa pienākumu pildīšanas	2
Par audžuģimenes statusa piešķiršanu	1
Par viesģimenes statusa piešķiršanu	1
Par bērna uzvārda ieraksta maiņu	1
Par rīcību ar aizgādībā esošai personai piederošo mantu	4
Par atzinumu sniegšanu tiesai lietās, kas izriet no aizgādības tiesībām	8
Par sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksu pārtraukšanu, piešķiršanu	2
Par atļauju pieņemt bērna vārdā mantojumu	2
Par atļauju rīkoties ar bērnam piederošu mantu	5
Par atļauju bērnam šķērsot LR robežu	5
Par atļauju ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam ciemoties vecāka ģimenē	2
Par atļaujas došanu vecākam rīkoties ar nepilngadīgā kontu	2
Par atļaujas došanu nepilngadīgajam iegūt mantu.	2

2019.gadā neviens Ventspils novada bāriņtiesas lēmums nav pārsūdzēts Administratīvajā rajona tiesā.

Apliecinājuma izdarīšana un citu uzdevumu pildīšana

Ventspils novada bāriņtiesā 2019.gadā ir veikti 604 apliecinājumi, no tiem visvairāk – Ugāles (161), Vārves (115) un Tārgales (103) pagastos. Tika sagatavoti un apliecināti vai tikai sagatavoti vai apliecināti darījumu līgumi, iesniegumi, pilnvaras, nostiprinājuma lūgumi, veikti paraksta īstuma apliecinājumi, un citi darījumi.

Lai pilnveidotu savas zināšanas, Ventspils novada bāriņtiesas darbinieki 2019. gada laikā apmeklējuši mācību seminārus Latvijas Pašvaldību mācību centrā, Labklājības ministrijā, Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā, u.c.

Ventspils novada bāriņtiesas darbinieki ir Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas biedri.

Bāriņtiesas darbības uzraudzību, kontroli veic un metodisko palīdzību sniedz Labklājības ministrija, Tieslietu ministrija un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija.

Kā prioritāti 2019.gadam bāriņtiesa saglabā ģimeniskas vides nodrošināšanu bērnam.